

Mede

Mogelijk
Maken

Zomer
2020

Momentopname

—> Al onze inzet draait uiteindelijk om één ding: dat er mooie kansen ontstaan voor de mensen die dat nodig hebben. Het moment waarop dat gebeurt, is onbetaalbaar.

HUIS TE KLEIN TIJDENS LOCKDOWN

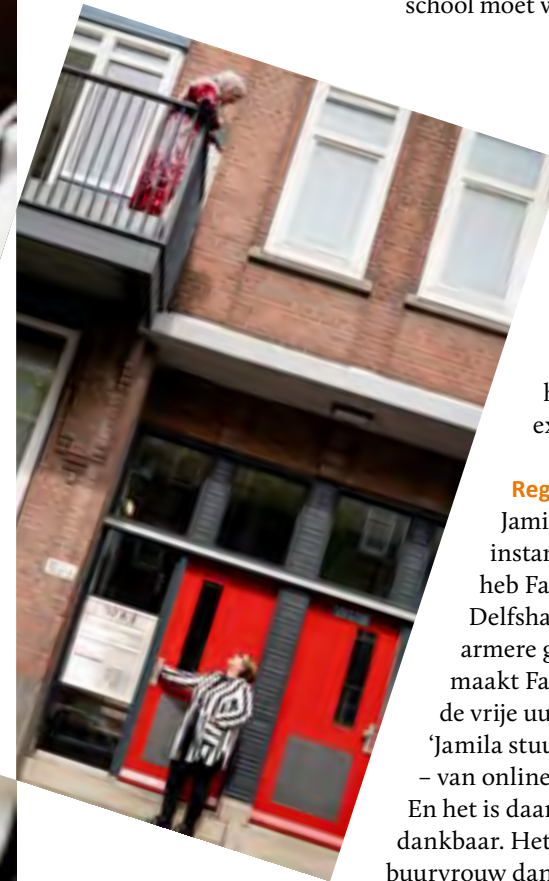
Ze zijn al acht jaar goede buren. Fatiha woont op tweehoog, Jamila op de eerste verdieping. Regelmatig zitten ze met z'n tweetjes op Fatiha's balkon, van een Rotterdamse flat. 'Nu m'n kinderen veel thuis zijn vanwege corona, voel ik me soms bezwaard tegenover m'n onderbuurvrouw. Ze rennen en springen door het huis!' vertelt Fatiha. Tsja, probeer het kroost maar eens de hele dag in toom te houden in een klein appartement. Zeker zonder iPad of laptop. Dat digitale gemis is extra vervelend nu haar dochter van zes thuis aan school moet werken. Gelukkig had Jamila een goed idee.

Zorg en aandacht

Sinds de coronacrisis houdt Jamila een extra oogje in het zeil bij haar bovenbuurtjes. Ze is vrijwilliger en coördinator bij Voice of Afghan Women, een Rotterdamse stichting die kwetsbare vrouwen met een migratieachtergrond ondersteunt. Veel van hen kampen door de lockdown met spanningen thuis, een tekort aan inkomsten of gebrek aan kennis over het virus. Daarom zetten vrijwilligers zich nu extra in om hulp te bieden.

Regelrechte zegen

Jamila: 'Veel gezinnen weten de weg naar hulpinstanties niet te vinden. Wij helpen daarbij. Ik heb Fatiha gekoppeld aan een initiatief in de wijk, Delfshaven Helpt, dat laptops tijdelijks uitleent aan armere gezinnen.' Een regelrechte zegen. Sindsdien maakt Fatiha's dochter haar schoolwerk digitaal. En in de vrije uurtjes dient de computer ter vermaak. Fatiha: 'Jamila stuurde me ook nog allerlei tips voor de kinderen – van online spelletjes tot sportlesjes. Vinden ze geweldig! En het is daardoor ietsje rustiger in huis. Ik ben Jamila zo dankbaar. Het spreekwoord klopt helemaal: beter een goede buurvrouw dan een verre vriendin.' <

'Beter een goede buur dan een verre vriendin'

Kracht!

Beste Medelezers!

Even vroegen we ons af of we dit magazine wel konden maken. In maart stond Nederland plots – net als de rest van de wereld – op zijn kop door het coronavirus. Bijna iedereen moest thuisblijven, en veel projecten vielen stil. Tegelijkertijd ontstonden er in no-time hartverwarmende initiatieven. We ontdekten dat we juist nu veel te vertellen hebben.

Want, wat gebeurt er als voedselbanken moeten sluiten, terwijl hun hulp nu zó hard nodig is? Dan koken mensen massaal maaltijden uit eigen keukens, om te zorgen dat iedereen te eten heeft. En wat als dak- en thuislozen voor een gesloten inloophuis staan? Dan wordt er razendsnel noodopvang geregeld, en krijgen eenzame mensen wat extra aandacht via de telefoon. Ook wij maakten met spoed geld vrij om noodhulp te bieden (lees hier meer over op pagina 4). We werden blij verrast met telefoontjes van mensen die voor óns geld inzamelden, zodat wij nog meer projecten kunnen ondersteunen. Neem bijvoorbeeld de actie van ondernemer Bas de Zeeuw, die een samensterk-vlag ontwierp om iedereen een hart onder de riem te steken (zie pagina 12).

Sterker dan alle tegenslag, blijkt onze saamhorigheid. Niet alleen de kwetsbaarsten van onze samenleving werden getroffen. Corona trof iedereen. Dan is het ieder voor zich, zou je misschien denken.

Henriëtte Hulsebosch
Directeur Kansfonds

Maar het tegenovergestelde blijkt waar. Niet eerder aanschouwde ik een crisis als deze, en ook de kracht die het in mensen losmaakt is voor mij ongekend. Het vult me met hoop en vertrouwen. In ons allen, en in precies datgene waar we het als Kansfonds allemaal voor doen. Een samenleving met de nadruk op samen. Waarin iedereen telt, en niemand wordt vergeten.

In deze *Mede* laten we je dat op verschillende manieren zien.

Heel veel kracht!

12

6

14

COLOFON

Tekst en concept
Schrijf-Schrijf en Cecile Vossen
Eindredactie
Kansfonds en Hilde Duyx
Vormgeving
Autobahn
Fotografie
Maartje Brockbernd, Gerritjan Huinik en Marieke Odekerken
Illustratie
Ted Struwer
Drukwerk
Altijddrukwerk

Mede | zevende jaargang | nummer 25 | zomer 2020

Mede is het relatiemagazine van Kansfonds. **Mede** verschijnt vier keer per jaar en heeft een oplage van 1700 magazines. Kansfonds werkt aan een samenleving waarin mensen omzien naar elkaar, zodat kwetsbare mensen niet buitengesloten raken. Jaarlijks steunt het fonds zo'n 500 projecten van betrokken mensen die zich daarvoor inzetten.

Het werk van Kansfonds wordt mede mogelijk gemaakt door de bijdragen van particulieren, organisaties, de Nationale Postcode Loterij en de Nederlandse Loterij.

Schenkingen en nalatenschappen
Michiel Huisinga
m.huisinga@kansfonds.nl

Rekeningnummer Kansfonds
NL20 INGB 0660 9712 40

Gratis abonnee van Mede worden? Of wil je je juist uitschrijven? Stuur een e-mail met je naam en adres naar mede@kansfonds.nl

f /kansfonds
i /kansfonds
t @kansfonds
in /company/kansfonds

Coronacartoons

Cartoonist René Krewinkel put veel inspiratie uit de coronacrisis. Hij vroeg zich af: zou dat voor andere striptekenaars ook zo zijn? Een oproep leverde vierhonderd ingezonden cartoons op. De mooiste, leukste en vooral grappigste strips zijn gebundeld tot een boek: *Corona, Cartoons in Lockdown*. Met de opbrengst steunen de cartoonisten Kansfonds.

WINACTIE

Ken je iemand die wel een opsteker kan gebruiken? Kansfonds geeft 2 personen de mogelijkheid om het boek *Corona, Cartoons in Lockdown* cadeau te doen. Aan iemand die je wilt bedanken, die altijd klaar staat voor een ander, of die juist nu wat extra aandacht verdient. Ga naar kansfonds.nl/cartoons en laat weten wie we binnenkort mogen verrassen. Of bestel het boek direct.

Onze focus tijdens corona

‘Het is crisis. Laat ons weten wat je nodig hebt.’ Deze boodschap staat al vanaf de eerste persconferentie over corona op de website van Kansfonds. Sindsdien regent het noodoproepen en ideeën van initiatiefnemers. Hónderden. ‘Om de meest urgente en waardevolle projecten snel te kunnen steunen, gaan we pragmatisch te werk’, vertelt **Eline Crins**, hoofd projectadvies van Kansfonds.

‘Zo’n grote crisis als deze verplicht ons om alles te herzien en in dienst te stellen van oplossingen. Om een idee te geven: normaal duurt het wel even voordat een aanvraag behandeld is. Maar voor de acute problemen waar we nu voor staan, is direct geld nodig. Daarom hebben we ons selectieproces voor noodhulp ingekort, tot slechts enkele dagen. Om snel tot goede beslissingen te komen, werken we met drie criteria.’

1 Kwetsbare doelgroepen

We richten ons op mensen die op meerdere fronten kwetsbaar zijn, zoals dak- en thuislozen, ongedocumenteerden en mensen die in grote armoede en sociaal isolement leven. Een crisis als deze bevestigt dat het nodig is, want we zien dat zij ook echt als eerste in nood komen.

2 Urgente nood

We zetten in op urgente nood. Dit betekent dat we bijdragen aan basisvoorzieningen: warme maaltijden voor eenzame ouderen die het niet breed hebben, boodschappenpakketten voor gezinnen in armoede en hygiëneproducten voor dak- en thuislozen. Deze hulp bieden we via onze lokale projectpartners. Zij zijn onze ogen en oren.

3 Toegevoegde waarde

Elke euro kunnen we maar één keer uitgeven, dus waar is die het hardste nodig? Ontfermt de overheid zich al over een bepaald probleem? Of biedt een ander fonds ook al steun? Dan richten wij onze hulp op andere projecten of doelgroepen.

Naam: Eline Crins
Functie: hoofd projectadvies van Kansfonds
Bij Kansfonds sinds: 2017
Hobby's: bootcamp en voorlezen aan haar kinderen

Waarom helpen we juist hen?

Mensen die in armoede leven en voedselhelp nodig hebben zijn afhankelijk van de voedselbanken. Maar toen mensen massaal gingen hamsteren, hadden voedselbanken niets meer om te verdelen. Ook werkten ze veel met oudere en dus kwetsbare vrijwilligers en was anderhalve meter afstand houden niet direct mogelijk. Er was **acute actie** nodig om de voedselbanken overeind te houden, en de armste mensen in ons land te voeden.

Daarom hebben wij meteen € 300.000 gestort in het calamiteitenfonds van Voedselbanken Nederland

HELP ONS HELPEN

Corona brengt de meest kwetsbare mensen in acute nood. Wil jij ons helpen om hen door de crisis heen te loodsen? Doneer dan op rekening **NL20 INGB 0660 9712 40** of ga naar **kansfonds.nl/doneren**. Je kunt ook de QR-code scannen. Je gift is meer dan welkom, juist nu.

Dak- en thuislozen. Thuisblijven is voor ons allemaal een uitdaging, maar wat als je op straat leeft? We zien gelukkig dat het in veel gemeenten heel goed lukt om dak- en thuislozen onderdak te bieden, in 24-uursopvang of soms zelfs in hotels. Wij ondersteunen initiatieven van mensen die de straat op gaan om dak- en thuislozen te bereiken of die ervoor zorgen dat het verblijf in de opvang draaglijk is.

Ongedocumenteerden vallen tussen wal en schip omdat ze geen gebruik kunnen maken van reguliere steun. Bij een crisis hebben ze dus niets om op terug te vallen. Via het Rotterdams Ongedocumenteerden Steunpunt en Stek Den Haag bieden wij deze kwetsbare mensen een laatste vangnet om de moeilijke tijd door te komen.

‘De drie criteria helpen ons om aanvragen goed en snel te filteren. Maar let wel, de realiteit is veranderlijk en zet ons dagelijks voor nieuwe vragen. Uiteindelijk doen we wat nodig is. En we zien dat onze aanpak werkt. De doelgroepen die we hebben benoemd verkeren inderdaad het meest in nood, en verdienen dus onze focus. En door snel te schakelen krijgen ze de hulp die ze verdienen, via initiatiefnemers die van wanten weten. Dat is precies waar alles uiteindelijk om draait.’

Blik vooruit

‘We zijn nog niet verlost van de coronacrisis. Maar de eerste, meest acute fase is achter de rug. Langzaam kijken we nu vooruit. Wat zien we aankomen? Allereerst verwachten we dat het aantal kwetsbare mensen zal toenemen door deze crisis. Om dit zoveel mogelijk te beperken is preventieve hulp nodig. Bijvoorbeeld in de vorm van schuldhulp. Als er meer mensen aankloppen bij voedselbanken, inloophuizen en andere hulporganisaties, neemt ook daar de druk toe. We voorzien dat veel organisaties binnenkort extra steun nodig hebben.’ ◀

—» Achter elk project staan Mogelijkmakers: mensen die niet voor eigen gewin kiezen, maar opkomen voor kwetsbare mensen in onze samenleving. Met steun van anderen zetten ze de wereld in beweging.

Op vrijdag slaap je altijd bij een vriend op de bank, maar daar kun je niet meer terecht. 's Middags even opwarmen in de bieb? Die zit opeens potdicht. Op straat is het stiller dan ooit, een enkele voorbijganger loopt met een extra grote boog om je heen. Corona houdt Nederlanders aan huis gekluisterd, maar wat doe je als je geen huis hebt? In Amsterdam zorgen HVO Querido, de Regenboog Groep en het Leger des Heils voor een slaapplek.

Dakloos in tijden van corona

rote stroken tape op de sportvloer begrenzen het tijdelijke onderkomen van daklozen in een sportcomplex in Amsterdam-Zuid. Zes vierkante meter, met daarin een bed, tafel en stoel. Eten doen de bezoekers aan grote tafels, netjes op anderhalve meter afstand van elkaar. Daarna spelen ze een potje tafeltennis of kijken ze tv in de hal. 'Fijn dat Kansfonds ons geld voor de televisies toezegde', zegt Jolanda Verkuyl, teammanager bij HVO Querido. 'De verveling slaat genadeloos toe 's avonds.'

Binnen twee dagen

Als het coronavirus Nederland half maart platlegt, is de winteropvang voor daklozen nog open. Genoeg bedden voor Amsterdamse daklozen, maar onvoldoende ruimte om anderhalve meter afstand te houden. Gemeente Amsterdam stelt geld beschikbaar voor tijdelijke uitbreiding van de noodopvang. En HVO Querido, de Regenboog Groep en het Leger des Heils gaan als een gek op zoek naar geschikte opvanglocaties.

Een lege sporthal vinden is één ding, die bewoonbaar maken is nog heel iets anders. Maar als er nood aan de man is kan het, in twee dagen. In de sporthal in Zuid laat de beheerder binnen een dag een evenementvloer leggen. Het Rode Kruis brengt veldbedden en leent een vrachtwagen om spullen van andere locaties te verhuizen: borden, bestek en linnengoed. En met het sportcafé bij het complex wordt afgesproken dat ze een gezonde warme maaltijd verzorgen. 'Heel bijzonder, die saamhorigheid en snelheid waarmee alles geregeld kon worden!', vindt Verkuyl.

Het leven op straat

In totaal verplaatsen de organisaties vijfhonderd bedden over verschillende opvanglocaties in Amsterdam. Vooral sporthallen. Daarmee hebben daklozen 's nachts onderdak. Maar overdag is de opvang gesloten en brengen mensen hun tijd 'gewoon' door op straat. 'De meeste plekken waar mensen normaal gezien hun tijd doorbrengen, zijn niet langer toegankelijk. Denk aan vaste plekje binnen, bijvoorbeeld in de bibliotheek', vertelt Marit Postma, manager bij De Regenboog Groep. 'Wie gewend is om op straat te "hosselen", heeft nu moeite om eten of wat geld te regelen. Vaak hebben daklozen een handeltje in 't een of ander. Daar is nu even niemand voor te vinden. Voor verslaafden is het moeilijker om aan drugs te komen.'

Aankloppen bij een van de acht inloophuizen van de Regenboog Groep kan nog wél. De inloophuizen zijn langer open en met twee extra tijdelijke locaties is er meer ruimte om anderhalve meter afstand te houden. 'Wij hebben moeten afschalen', vertelt Kathleen Denkers van de Regenboog Groep. Ze is verantwoordelijk voor de Amsterdamse inloophuizen De Kloof en Makom. 'Er is nog maar plek voor de helft van de bezoekers. We hebben degenen met een dak boven hun hoofd gevraagd om thuis te blijven. In plaats daarvan ontvangen we nu alleen mensen die echt nergens anders naartoe kunnen. Het verdrietige is dat die mensen thuis het niet makkelijk hebben. Ze vereenzamen, raken in een isolement. Op afstand proberen we wel een oogje in het zeil te houden, onder meer door afhaalmaaltijden aan te bieden, maar het is behelpen.'

'Mensen hoeven na een lange nacht niet meer vroeg op pad met een bammetje'

Even rust

Op wat incidentjes met alcohol en drugs na, gaat het relatief goed op de opvanglocaties. Maar in de sporthal in Zuid slapen veel ongedocumenteerden slecht. De hele nacht liggen ze te malen: hoe lang gaat deze situatie duren en hoe ziet mijn toekomst eruit? Verkuyl: 'In overleg met de gemeente hebben we de opvangtijden kunnen verruimen. Daardoor hoeven de mensen na een lange nacht niet meer vroeg op pad met een bammetje in een plastic zakje. Ze ontbijten hier rustig aan tafel. Als ze willen.'

Een andere groep lijkt juist op te knappen door de noodopvang: doorgewinterde daklozen, niet zelden verslaafd of met psychische problemen. 'Het leven op straat is hard, het is fijn voor mensen om daar even afstand van te kunnen nemen', verklaart Postma. 'Ze drinken minder alcohol, voeren gesprekken met maatschappelijk werkers. Er ontstaat ruimte om naar de toekomst te kijken dankzij de veilige slaapplek en de aandacht die ze hier krijgen.'

Ingevlogen hulp

'Hello, how are you?' Michael, in het dagelijks leven purser bij KLM, deelt met net zo'n warme glimlach koffie, thee en broodjes uit aan daklozen in sporthal Hogendorphal in het Amsterdamse Westerpark. Hier vangt de Regenboog Groep tijdelijk daklozen op uit Oost-Europa en Noord-Afrika. 'Ik heb er wel even om gegrinnikt hoe dit vrijwilligerswerk lijkt op mijn werk als purser', vertelt hij. 'Maar de verhalen die deze mensen me vertellen, raken me in mijn hart. Seizoenarbeiders die niet terug naar huis kunnen omdat de grens dicht is. Jongens die door corona hun werk in de vleesfabriek kwijtraken, de huur niet meer kunnen betalen en op straat zijn gezet. Voor hen is deze situatie uitzichtloos.'

*'s Avonds slaat de
verveling genadeloos toe'*

KANSFONDS STEUNT DAKLOZENOPVANG EN INLOOPHUIZEN

'We steunen al langer inloophuizen. Ze vormen een belangrijk toevluchtsoord voor kwetsbare mensen. Tot ons grote verdriet staat het voortbestaan van veel ervan onder druk. Dus toen de coronacrisis losbarstte, ben ik meteen gaan rondbellen. Hoe gaat het bij jullie? Kunnen jullie openblijven, wat hebben projecten nú nodig? We besloten een financiële bijdrage aan de noodopvang te leveren. Iets wat we normaal gezien niet snel doen, omdat we liever structurele hulp bieden. Maar dit is een uitzonderlijke tijd. Ook probeerde ik contactpersonen bij projecten gerust te stellen: we snappen dat veel van jullie activiteiten in deze periode stilliggen, terwijl kosten gewoon doorlopen. We rekenen jullie daar niet op af. Sterker nog, we zijn bereid om financieel een tandje bij te zetten door nieuwe initiatieven te steunen – voedselpakketten voor kwetsbare doelgroepen bijvoorbeeld. Meedenken is belangrijker dan ooit, en daar zetten we ons hele netwerk voor in. Samen met de 150 organisaties in Netwerk DAK steunen we inloophuizen, straat- en buurtpastoraten. Wie een aanvraag indient voor acute financiële hulp, heeft binnen een paar dagen uitsluitel. Van een broodfiets voor een inloophuis tot beltegoed of kleding voor mensen in financiële nood.'

**Bram
Truijen**
Projectadviseur
Kansfonds

Om de mensen hier wat lekkers en extra aandacht te geven, ben ik bij bedrijven in de regio rond gaan vragen naar donaties. De opbrengst tot nu toe: heerlijke macarons uit de KLM Business Class als toetje, repen van Tony Chocolonely én 120 chicken-wrapsnacks van een bekend fastfoodrestaurant voor tijdens de filmavond.'

Horecaondernemers schenken overgebleven etenswaren en drankjes. Van frisdrank en kroketten tot hele maaltijden. Vrijwilligers delen handdoeken uit bij de douches en bieden een luisterend oor. Denkers, Postma en Verkuyl zijn onder de indruk van de hulp die massaal wordt aangeboden, ook door partners als Kansfonds. Denkers: 'Dankzij mensen die hun betaalde werk niet kunnen doen, hebben we toch voldoende handjes in de inloophuizen. Want een deel van onze vrijwilligers is tijdelijk niet beschikbaar. Hun gezondheid of die van hun partner is te broos.'

Opnieuw beginnen

Op de projecten waar mensen pre-corona hun zelfredzaamheid vergrootten is het stil. 'Een belangrijk onderdeel van ons werk is om mensen aansluiting te laten vinden bij de arbeidsmarkt door dagbesteding en werkervaringsplekken, bijvoorbeeld in ons cateringbedrijf. Dat kan nu niet, en dat is een grote zorg', zegt Postma. 'Sociale firma's zoals De Buurtboerderij en Villa Buitenlust krijgen door de coronacrisis helemaal geen inkomsten en de vraag is hoe we dat gaan opvangen.'

Ook economisch daklozen zorgen voor hoofdbreken. Mensen met tijdelijke contracten – vaak jongeren, zzp'ers, gescheiden mannen. Ze worden ook wel eens liefkozend 'pechmannen' genoemd. Geen mensen met een verslaving of psychiatrische problemen, maar hun financiële nood is hoog. De groep was al groeiende, maar corona doet er een flinke schep bovenop. Postma: 'We verwachten dat veel van deze mensen na de zomer niet langer de touwtjes aan elkaar kunnen knopen en bij ons aankloppen. Het lastige is dat deze doelgroep niet thuishoort in de reguliere opvang. Te ruig, te weinig toekomstperspectief. Ook voor deze economisch daklozen proberen we een oplossing te bedenken.' <

De vlag uit voor saamhorigheid

Als Nederland stilvalt door corona, besluit ondernemer en marketeer **Bas de Zeeuw** (40) niet bij de pakken neer te gaan zitten. Zijn plots halflange agenda vult hij met een hartverwarmend initiatief. Om Nederland te verbinden, creëert hij de Vlag voor Nederland. Het mooiste van dit alles: de opbrengst van de verkochte vlaggen doneert hij aan Kansfonds. De teller staat inmiddels al op zo'n 4500 euro.

Als je de Wetstraat van Hengelo inloopt, wappert een waar vlaggenspektakel je tegemoet. Aan bijna elke gevel prijkt een oranje vaandel met de bemoedigende hashtag #samensterk. De winkeliers zijn zo enthousiast over het initiatief van hun straatgenoot Bas, eigenaar van creatief bureau Brand Specials, dat ze de vlag massaal hebben besteld. De afgelopen maanden verspreidde de vlag zich als een olievlek over het land. Mensen geven gehoor aan de oproep van Bas: hang de vlag uit voor degenen die het moeilijk hebben. Mensen die nu ziek of alleen zijn – of hard aan het werk om het land er weer bovenop te krijgen. Inmiddels zijn er al circa 750 vlaggen over de digitale toonbank gegaan.

Van tegenslag naar positief geluid

De lockdown is ook voor het bedrijf van Bas een flinke klap. Ga er maar aan staan: meerdere opdrachtgevers die tegelijkertijd de stekker uit een project trekken. Maar Bas zou geen ondernemer zijn als hij deze moeilijke tijd geen positieve draai wist te geven. 'Ik heb altijd geleerd om maximaal één dag stil te staan bij tegenslagen waar je geen invloed op hebt. Zo heb ik ook geen controle over het coronavirus. Dan kan ik twee dingen doen: achteroverleunen of iets betekenen voor een ander. Ik ben geen zorgverlener, en kan dus niet zomaar mensen gaan helpen. Maar wat ik als marketeer wél kan, is iets bedenken wat impact maakt – en geld opbrengt voor hen die het nu zo hard nodig hebben.'

'Ik ben geen zorgverlener. Maar wat ik wél kan, is iets bedenken wat impact maakt'

Van idee naar vlag

'We zochten iets wat goed zichtbaar is in het straatbeeld', vertelt Bas. 'Iets wat het oranjegevoel oproept: niet om een nationale gebeurtenis te vieren, maar om saamhorigheid uit te stralen.' In no-time creëren Bas en zijn collega's een ontwerp, bijbehorende website en een kersverse stichting. Een ruime week later hangt de eerste Vlag voor Nederland aan de gevel van hun kantoor. Een vriendin tipte Kansfonds als partij om aan te doneren. 'Daar waren we het helemaal mee eens. Kansfonds past goed bij ons initiatief en reageerde ontzettend enthousiast op ons voorstel.'

Ontroerend moment

Veel mensen sturen Bas foto's van hun uitgehangen vlag. Het mooiste bericht komt van een echtpaar dat met de vlag op de kade van Den Helder hun zoon uitzwaait. Hij vertrekt die dag met het marineschip Karel Doorman naar de Caribische eilanden om hulp te bieden in de strijd tegen corona. 'Mensen reageren zo warm op het initiatief', zegt Bas. 'Het is mooi om te zien hoe de vlag mensen een hart onder de riem steekt.' <

Wil jij ook de samensterk-vlag uithangen voor een ander? Bestel hem dan voor 15 euro op vlagvoornederland.nl en steun hiermee onze corona-projecten. Alvast bedankt!

‘Waarom ik niet?’

In tijden van corona is angst een slechte raadgever. Hoe moeten we volgens theoloog en hoogleraar **Paul van Geest** (55) omgaan met vrees en vooral: met elkaar?

Als Paul van Geest aankomt op de luchthaven in Rome, koopt hij nog snel een Italiaanse krant voordat hij het vliegtuig instapt. Het is 28 januari 2020. Hij heeft net een congres achter de rug, gevolgd door een ontmoeting met kardinaal Ladaria Ferrer – zijn voormalig hoogleraar tijdens zijn studietijd in Rome. Tijdens de vlucht naar Nederland leest hij de eerste alarmsignalen over het coronavirus in Italië. ‘Een heel hotel ontruimd omdat twee Chinese toeristen corona hebben? Opmerkelijk’, denkt Paul. De paniek in Italië schudt hem wakker. Terug in Nederland maakt hij alvast filmpjes van zijn lezingen. Een slimme zet, want ruim een maand later gaat ook Nederland op slot en geeft de hoogleraar alleen nog digitaal college.

Welke les geef je in deze tijden mee aan studenten?

‘Toen in de middeleeuwen de pest uitbrak, had de angst voor de ziekte enorme gevolgen. Mensen raakten collectief psychotisch. In het oosten van Nederland was er nauwelijks pest, maar maakten de mensen elkaar wel knettergek door angst te zaaien. Ze geselden zichzelf om de zonden eruit te slaan en dansten op dolzinnige wijze, in de hoop dat God hen niet met de pest zou straffen. Die geschiedenis leert ons dat je je vooral niet moet laten leiden door angst. Blijf helder nadenken en relatieveer je angst, zodat je je werk, eigen bedrijf of gezin op de rit houdt. Vrees is niet goed of slecht. Vrees wordt pas vruchtbaar als je het door je verstand laat filteren. Kerkvader Augustinus zei: “Als je nadenkt over je angsten, worden ze omgevormd tot voorzichtigheid”.’

Na een korte stilte: ‘Bij rampen duikt altijd dezelfde grote vraag op: waarom laat God het lijden toe? Maar daar is geen antwoord op te geven. Vanuit de theologie zeg ik: God heeft de natuur gewild zoals die nu is. En dat betekent dat er in de natuur virussen bestaan, waar we voorzichtig mee moeten omgaan. Onze natuur en samenleving zijn geen rozentuinen, ze zijn een leerschool. De vraag is hoe we vervolgens met het lijden omgaan. Daar kunnen religieuze verhalen bij helpen.’

1964
Geboren op 5 augustus in Den Haag

1982-1986
Studie in Leiden

1986-1991
Studie in Rome

1996
Gepromoveerd in Utrecht op de theologische antropologie van Thomas à Kempis

1997
Pastoraal werk in Rotterdam-Oost en Postdoc van NWO

2001
Hoogleraar Augustijnse Studies aan de (toenmalige) Katholieke Theologische Universiteit in Utrecht en aan de Vrije Universiteit Amsterdam

2007
Hoogleraar Kerkgeschiedenis en Geschiedenis van de Theologie aan Tilburg University

2008
Hoogleraar-directeur van het Centrum voor Patristisch Onderzoek, een interuniversitair onderzoeksinstituut van de Tilburg University en de Vrije Universiteit Amsterdam

2014
Verkozen tot Theoloog des Vaderlands tijdens de Nacht van de Theologie in Amsterdam

2019
Hoogleraar Theologie en Economisch denken aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en bijzonder gasthoogleraar aan de Katholieke Universiteit Leuven

‘Vrees wordt pas vruchtbaar als je het door je verstand laat filteren’

Kun je een voorbeeld van zo'n verhaal geven?

‘Italië vroeg Europa aan het begin van de crisis om financiële steun. Het deed me denken aan het Bijbelverhaal van de verloren zoon. Het verhaal gaat over een jongen die bij zijn vader een deel van de erfenis opvraagt, zodat hij op reis kan. Eenmaal in een ver land leidt de zoon een losbandig leven. Tot het geld op is en er een hongersnood uitbreekt. De jongen lijdt en keert uiteindelijk met spijt terug naar zijn vader. Die wacht hem vergevingsgezind en met open armen op. Tot frustratie van de oudste zoon, die zijn vader altijd trouw is geweest. Het is een beetje gewaagd, maar ik vergelijk Nederland hier met de oudste zoon, die altijd ‘netjes’ met zijn geld omgaat en nu een beetje nijdig is op zijn broer, Italië, die dat in zijn ogen niet heeft gedaan. De oudste zoon kwam nooit iets te kort, maar voelt zich tóch verongelijkt. Het verhaal leert ons dat dat begrijpelijk is, maar dat die verongelijktheid uiteindelijk relaties schaadt. Toon eerst barmhartigheid, daarna rechtvaardigheid. Daar kunnen we allemaal wat van leren.’

Je bent hoogleraar economie en theologisch denken. Bijten die domeinen elkaar?

‘Dat valt te bezien. Onze regering legde de economie stil, omdat er anders te veel mensen sterven. Dat is een oerchristelijk besluit. Deze lockdown is een van de meest sterke uitingen van solidariteit tussen sterken en zwakken van de afgelopen eeuw. Maar uiteindelijk staan we voor een duivels dilemma: tot hoe ver moet onze solidariteit gaan? Ik kan wel roepen: “We moeten dat ene verloren schaap ook redden!” Maar dan krijg ik terug: “Dat is niet reëel, Paul.” Rekenkundige modellen van economen moeten uiteindelijk het antwoord geven op de vraag hoe lang de economie nog mag lijden onder *social distancing*. Ik denk dat economen, theologen en filosofen deze discussie samen moeten blijven voeren.’

Je staat bekend als groot liefhebber van het werk van kerkvader en filosoof Augustinus, die veel schreef over goed samenleven. Wat kunnen we nu van hem leren?

‘Dat het leven niet maakbaar is. Er is altijd lijden en dood, en iedereen komt onvermijdelijk een keer aan de beurt. Of dat nou in werk, relaties of gezondheid is. Dan kan je je afvragen: waarom ik? Maar Augustinus draait het om en zegt: waarom ik niet? Lijden hoort nu eenmaal bij mens-zijn, dus tja, ook jij zal een keer getroffen worden. Wie zichzelf die vraag durft te stellen, toont zich solidair naar anderen.

Nog een typische opmerking van Augustinus is: heb jij talent of geluk in het leven? Schrijf dat dan niet toe aan je eigen verdienste. Je hebt jouw gezonde lichaam of goede stel hersens geschonken gekregen. Daarmee kun je anderen helpen. Als je je dát realiseert, word je vrij van eigenwaan en minder zelfzuchtig in de omgang met anderen.’ <

Alleen samen kun je iemand zijn.

Daarom helpen we elkaar, juist nu. Wat doen we voor de ander en wat vertelt dat over onszelf? Daarover gaat deze serie persoonlijke verhalen.

‘Wat je hebt, deel je met anderen’

‘Onze deur staat altijd open. Letterlijk. We doen die nooit op slot. Zo kunnen familie en vrienden altijd bij ons binnenlopen als er problemen zijn. Maar ook onbekenden in nood. We zijn weleens midden in de nacht gebeld door de pastoor van onze kerk. Hij vroeg of we toe waren aan een nieuwe uitdaging om anderen te helpen. Tien minuten later stond hij op de stoep met een dakloze man. Totaal verregend. Hij was gevonden in het bos, bij ons in de buurt.

Ik ben net weer terug in Nederland met mijn gezin. Waar we ook wonen en werken: we steunen er de mensen die dat nodig hebben. We voelen dat als onze verantwoordelijkheid. Ik ben getrouwd met een Amerikaanse vrouw en zij is heel gelovig opgevoed. Ik niet. Ik wilde er meer van begrijpen en besloot me erin te verdiepen, en onderweg werd ik er diep door geraakt. Sinds zes jaar ben ik gelovig. En dat betekent: waarmee je gezegend bent, deel je met anderen. Of het nou je inkomen is – of je huis.

Ons gezin is enorm bevoorrecht. Ook in deze coronatijd. We hebben een huis, we hebben inkomen, we kunnen eten kopen. Dat staat in schril contrast met de verhalen van mensen die in geldnood raken of die niet langer de hulp krijgen die zo hard nodig is.

Ik vind het mooi om te zien wat er nu in Nederland gebeurt. Het is een golf van emotie die door ons land trekt. Waar ik me wel zorgen om maak, is de afstand die we moeten houden van elkaar. Als we daaraan gewend raken, kan het in ons sluipen alleen nog om te zien naar de mensen in onze nabijheid. En dat anderen – buiten de directe kring – uit onze blik verdwijnen. Dat zou rampzalig zijn.’

Tim Symons (37)

Sinds de corona-uitbraak donateur van Kansfonds

‘Sommigen vragen: waarom doe je dit, joh?’

‘Mijn leven bestaat uit studeren, kitesurfen, met vrienden op stap gaan. En sinds kort hoort daar ook Joost bij. Hij is 79 en woont tien minuten bij mij vandaan. We zijn aan elkaar gekoppeld omdat hij zich vaak eenzaam voelt en ik graag iets wil doen voor ouderen als Joost. Door de corona kunnen we elkaar even niet ontmoeten, dus bel ik hem, om de dag.

We kennen elkaar nog niet zo lang. Maar door de telefoon voel ik al snel wanneer hij het moeilijk heeft. Zijn stem krijgt dan een andere kleur. Laatst moest hij heel hard huilen. Het valt hem zwaar dat hij niemand meer kan zien omdat we afstand moeten houden van elkaar. Ik probeer hem dan op te beuren. Dan zeg ik: hé Joost, wat een gekke tijd, hè. Ik denk aan je, ik hoop dat je even in het zonnetje zit met een kop koffie en een lekkere koek. Als dit allemaal over is, gaan we naar het Rijksmuseum. Beloofd!

Sommige vrienden vragen me wel eens: waarom doe je dit, joh? Ik weet het niet. Iets doen voor de ander geeft me gewoon een fijn gevoel. Ik vraag me ook echt af hoe je iets van anderen mag verwachten als je zelf nooit iets geeft.

Mijn opa overleed toen ik ben geboren. Mijn moeder vertelde vaak dat mijn oma zich enorm alleen voelde in het grote huis waarin ze achterbleef. Ze voelde zich afgesneden van de wereld waarin van alles gebeurde en waar ze geen deel van uitmaakte. Misschien dat Joost me daarom zo raakt. Ook al krijgt hij een telefoontje of komen er mensen bij hem langs, uiteindelijk is hij moederziel alleen.’

Suzanne de Zwaan (24)

Vrijwilligster bij stichting Senior&Student

‘Ik leef **niet** alleen voor mezelf’

‘Door corona is mijn werk als ingenieur in één klap stilgevallen. Ik moet maar even zien hoe ik het oplos. Toch valt dat alles in het niet bij wat ik hier in de kantine van de voetbalclub om me heen zie. Daar delen we voedselpakketten uit aan mensen die komen uit Latijns-Amerika en de Antillen, en die geen verblijfsstatus hebben. Het lukt ze nauwelijks om het hoofd boven water te houden. Ook hún werk hield ineens op. Maar zij kunnen nergens aanspraak op maken.

Eigenlijk heb ik nooit beseft dat er zoveel mensen vechten voor hun bestaan, en dat je die in de samenleving niet ziet. Zij worden door de coronacrisis ineens zichtbaar. Zoals de mannen die op de vlucht moesten voor de moordende criminaliteit in hun land. Of de moeders die hun kinderen bij familie moesten achterlaten om hier te werken, omdat er thuis niks te verdienen valt. Het zet me aan het denken. Je lot wordt grotendeels bepaald door waar je geboren bent en wat dat in het leven aan kansen meebrengt.

Mijn moeder zei altijd: iedereen is het kind van een vader en een moeder. Ieder mens is het waard om geliefd te zijn en waardig behandeld te worden. Toen ik nog thuis woonde, op Curaçao, maakte ze rond de kerst allerlei pakketjes met wat te eten en te drinken. Die gaf ze bijvoorbeeld aan de vuilnisman en de straatveger. Nu zie ik mezelf ook van die pakketjes maken.

Ik zou het mezelf erg kwalijk nemen als ik niks zou doen voor de mensen die het zo zwaar hebben. Stel je voor dat ik doodga. En dat de lieve Heer aan mij vraagt: vertel eens Angelo, wat heb je allemaal voor je medemens gedaan? Dan kan ik zeggen dat ik mensen heb geholpen. En dat ik niet alleen voor mezelf heb geleefd.’

Angelo Biancei (43)

Vrijwilliger bij stichting Integracion Euro Latina

Megafoon

Houd vol Houd vast

‘Houd vol’ is de aanmoediging die ons van alle kanten bereikt. En dat doen we, met zijn allen. Wij voegen daar graag een aanmoediging aan toe. **‘Houd vast!’**

Want zelfs op anderhalve meter afstand is onze gezamenlijke kracht indrukwekkend. Stel je voor wat we kunnen bereiken als we weer écht samen zijn.

Onze oproep: Laat deze grenzeloze gemeenschappelijke kracht niet vervliegen. Blijf barmhartig. Blijf samen. Blijf in elkaar geloven. **Het is de mensheid op zijn mooist.**

Kansfonds

Deze verhalen zijn onderdeel van de verhalenserie #alleenmetelkaar. Benieuwd naar de andere verhalen? Scan de QR-code of ga naar: kansfonds.nl/coronaverhalen

FRYSLÂN EN KANSFONDS SLAAN HANDEN INEEN

Provincie Fryslân heeft zich per 1 mei verbonden aan Kansfonds. Onder onze vlag heeft de provincie een Fonds op Naam opgericht, getiteld: 'Fûns Lok op ien'. Dat betekent: 'Geluk op één.' Het fonds financiert onder meer projecten die discriminatie en eenzaamheid tegengaan, om zo de situatie van kwetsbare Friezen te verbeteren. De provincie stelt tot en met 2023 jaarlijks honderdduizend euro beschikbaar voor het fonds. Kansfonds is ontzettend dankbaar voor dit vertrouwen en draagt ook vanuit eigen middelen bij. Projectleiders kunnen een bijdrage aanvragen van maximaal twintigduizend euro.

Lees meer op kansfonds.nl/funs-lok-op-ien

MAAK JE DONATIE KOSTELOOS GROTER!

Een economisch puzzeltje: kun je Kansfonds steunen met meer geld, zonder dat het je meer kost? Het antwoord is ja! Hoe? Door van je donatie een periodieke schenking te maken. Leg je jouw donatie voor tenminste vijf jaar vast, dan mag je die aftrekken van de belasting. En hoe meer je doneert, hoe voordeliger dat wordt.

Hoe het werkt? Heel eenvoudig. Op onze website vind je de overeenkomst 'Periodieke Schenking'. Vul het bedrag van jouw donatie in en geef aan in wat voor termijnen je wilt betalen – dat kan per maand, kwartaal, halfjaar of jaar. Stuur de overeenkomst getekend naar ons op via de post. Is het weer tijd om je inkomstenbelasting aan te geven? Dan mag je de donaties van dat jaar aftrekken van je bruto jaarcome. Je krijgt dan een flink deel terug van de Belastingdienst. Bij een donatie van 300 euro per jaar kan je fiscale voordeel oplopen tot 46 procent. De Belastingdienst geeft je dan 138 euro retour. De donatie kost je dan nog netto 162 euro. Dat maakt geven een stuk aantrekkelijker.

Doneer meer!

Je kunt er natuurlijk voor kiezen om ook dat belastingvoordeel te doneren. Zie het rekenvoorbeeld hieronder.

PERIODIEKE GIFT

Bedrag dat je geeft	€ 556
Belastingvoordeel	€ 256
Netto kosten van je gift	€ 300

Op deze manier wordt jouw gift kosteloos een stuk groter. En daar zijn wij ontzettend blij mee. Bereken jouw belastingvoordeel met de handige rekenmodule op onze site. Iedere extra gift is meer dan welkom, vooral nu de gevolgen van corona steeds schrijnender worden. Samen met jouw steun zorgen we ervoor dat kwetsbare mensen niet buitengesloten raken.

Wil je meer informatie over periodiek schenken of berekenen wat jouw belastingvoordeel is? Ga dan naar kansfonds.nl/periodiekschenken. Of neem contact op via: e.vanharten@kansfonds.nl

Erika van Harten
Adviseur filantropie

EEN goede BAND

Heb je het oranje armbandje al gespot? Ronald Koeman, Ali B. en Suzanne Schulting waren de eerste dragers, en velen volgden! Het sympathieke bandje hoort bij de campagne 'Groeien door te delen' van ondernemer Allard Droste, die mensen wil aansporen vaker voor elkaar klaar te staan. De opbrengst van de bandjes gaat naar zes goede doelen, waaronder Kansfonds.

Voor vijf euro bestel je op groeendoortedelen.nl twee armbandjes: één voor jezelf en één voor iemand anders. Als drager laat je zien dat je anderen graag helpt én een goed doel naar keuze steunt. Door het tweede bandje weg te geven, ontstaat er een grote beweging van mensen die elkaar een helpende hand reiken.

doe je ook mee?

Kansfonds
29 april · 🌐

Er is geen dakloze in Groningen die dacht ooit wekenlang in het chique Schimmelpenninck Huys te zullen verblijven. Toch gebeurt het nu, door de coronacrisis. Even vakantie van de wetten van de straat.

De hotelmanager ging met de gemeente en onze projectpartners WerkPro en Het Kopland om tafel. Binnen twee dagen maakte het hotelpersoneel 'het Huys' klaar voor de komst van de circa 25 daklozen.

DVHN.NL
Daklozen uit Groningen zitten in corona-tijd in het chique Schimmelpenninck Huys (met jacuzzi, kroonluchter en...)

👍❤️👎 107 9 opmerkingen · 10 keer gedeeld
Like Opmerking Delen

CORONAHULP: DIEN JE AANVRAAG IN!

Het coronavirus heeft grote gevolgen voor onze samenleving. De afgelopen tijd steunde Kansfonds vele initiatieven die insprongen op de acute nood. Veel mensen zijn hiermee geholpen. Voor dak- en thuislozen, ongedocumenteerden en mensen die in grote armoede leven, blijven wij noodhulp bieden. We financieren geen individuele aanvragen, maar richten ons op maatschappelijke organisaties. Heb jij een noodhulpaanvraag voor de periode tot eind augustus 2020? Of draagt jouw project bij aan de anderhalvemeter-samenleving voor kwetsbare groepen? Dien dan een aanvraag in. Bij noodhulpaanvragen geven we je binnen een paar dagen uitsluitel, de andere beoordelen we volgens onze normale richtlijnen.

kansfonds.nl/aanvraag

CORONA-INITIATIEVEN DIE WIJ STEUNEN

Kansfonds heeft extra geld beschikbaar gesteld voor initiatieven die kwetsbare groepen door de coronacrisis heen loodsen. Bekijk hier welke dat zijn:

kansfonds.nl/corona-initiatieven

'Je kunt altijd iets geven, dat is mijn motto'

SOMMIGE MENSEN BLIJVEN JE VERBAZEN. DOOR HUN DOORZETTINGSVERMOGEN, DIEPE VERTROUWEN OF GRENZELOZE INZET VOOR ANDEREN. KRACHTPATSER VAN DEZE MEDE: MAYURA THAWORNPRADIT (34).

Met een kar vol brood loopt vrijwilliger Mayura wijkwinkel Bij Betje uit. Klaar om de buit te verdelen onder haar buurtgenoten in het Haagse Moerwijk. 'Vandaag is het alleen brood, maar we delen ook andere levensmiddelen uit aan de gezinnen die het hard nodig hebben. Blikken bonen, flessen frisdrank en zelfgemaakte maaltijden bijvoorbeeld. Tijdens de eerste maanden van de coronacrisis deed ik dit zelfs vanuit mijn eigen gang. Mijn huis was tijdelijk een mini-voedselbank', grapt ze. 'Dit gaf me gelijk de kans om soms eens iets extra's weg te geven. Gewoon uit mijn eigen voorraadkast. Ik heb altijd wel 'n pak pasta en olie over.'

ALTIJD EEN VOLLE MAAG

Geven zit Mayura in het bloed. Het is voor haar geen vraag óf ze iets voor een ander kan doen, maar wát. Zo belandt ze wekelijks achter het fornuis om hongerige buurtbewoners te voorzien van een volle maag. 'Ik heb deze week vijftig porties gekookt, dit keer voor de Voedselbank. De armoede in Moerwijk is groot. Veel mensen hebben geen geld om eten te kopen. Als ik zo kan helpen, waarom zou ik het dan niet doen? Je kunt altijd iets geven, dat is mijn motto. En meer Moerwijkers denken er zo over, hoor. De mensen hier hebben bijna niks, daarom letten we goed op elkaar. Je hoeft nooit met een lege maag naar bed.' ◀

**Uitgelezen? Geef Mede door
aan iemand anders!**

Wil je donateur worden?
Scan de QR-code of ga naar
kansfonds.nl/doneren

